

Jordbruks- och analysavdelningen
John Andersson

Ange mottagare
Ange mottagaradress

john.andersson@jordbruksverket.se

Värdering av jordbruksmark i planprocessen

Sammanfattning

Arealerna jordbruksmark har varierat över tid och skiljer åt mellan områden i Sverige. Exploatering av jordbruksmark är en irreversibel process där man för alltid tar marken ur livsmedelsproduktion.

I Sverige är det kommunerna som har ansvaret för den fysiska planeringen. Detta regleras i Plan- och bygglagen samt i Miljöbalken. I Miljöbalken finns bestämmelser om exploatering av brukningsvärd jordbruksmark. Via domar i Miljööverdomstolen har en praxis växt fram. Förenklat kan sägas att brukningsvärd jordbruksmark är mark som brukats.

Kommunerna behöver ett kommunalt planeringsunderlag avseende jordbruksmark för att kunna göra bedömningar och avvägningar i enlighet med lagstiftningens intentioner. En lista på faktorer som kommunerna bör använda för att underlätta arbetet med att ta fram kommunala planeringsunderlag presenteras i denna rapport.

Inledning

Det finns idag en stor diskussion om hur jordbruksmarken ska värderas och hanteras i planeringsprocesser. Det gäller framför allt kommunal planering men på senare tid även viss regional planering.

När det gäller jordbruksmark kan flera olika aspekter och infallsvinklar diskuteras och problematiseras. Nedan följer några olika perspektiv som hanterar frågan på olika sätt.

Vidare görs en genomgång på hur lagstiftningen ser ut och sedan följer något om den rättspraxis som växt fram via olika domar. Slutligen finns ett förslag på hur frågan om värdering av jordbruksmark bör behandlas i planeringsprocesser.

Bakgrund

Jordbruksverket ansvarar inom ramen för Miljömålsrådet för en åtgärd i samverkan med flera myndigheter, *Brukningvärd jordbruksmark - för vem, till vad och när?* - Ny modell för värdering av jordbruksmark.

Bakgrunden till åtgärden är en tidigare miljömålsrådsåtgärd, där följande konstaterats:

I början av sjuttioalet tog dåvarande Lantbruksstyrelsen fram en gradering av Sveriges jordbruksmark i en tiogradig skala. Graderingen bygger på ekonomiska avkastningsnivåer för år 1969. Denna gradering är fortfarande idag mycket efterfrågad som ett planeringsunderlag och används i stor utsträckning i bland annat översiktsplaner och vid förhandsbesked. I tidigare miljömålsrådsprojekt har Jordbruksverket, Boverket och länsstyrelserna konstaterat att denna gradering inte fyller de funktioner som behövs för att vara ett godtagbart underlag:

- Då graderingen bygger på ekonomisk avkastning från 1969 ger det inte en rättvisande bild över produktionsförmåga. Vallodling har till exempel värderats lågt men kan räknas upp om man ser till dess betydelse för mjölkproduktionen.
- De geografiska områden som skalan är indelade i är grova och för kommunerna ger det ofta ingen vägledning då hela kommunen har samma eller möjligtvis två olika nivåer på skalan. Den nuvarande 10-gradiga skalan har möjligen sin användbarhet i nationellt perspektiv men inte på kommunal nivå.
- Dessutom ger graderingen enbart en bild över ekonomisk avkastningsnivå medan aspekter som handlar långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion,

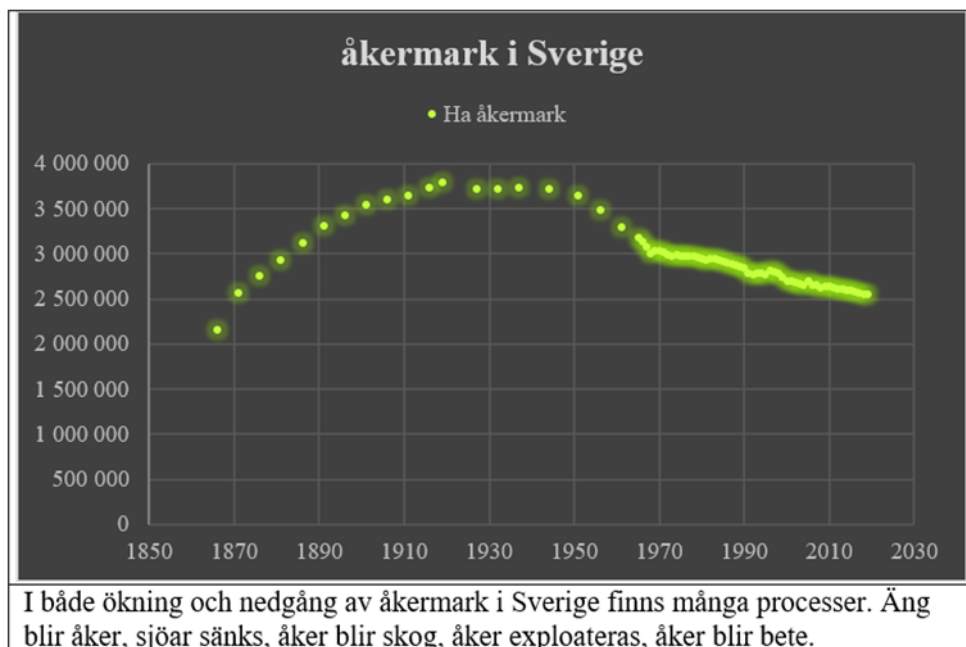
biologisk mångfald, ekosystemtjänster, grön infrastruktur och klimatanpassning inte inkluderas.

Kommunerna har i olika stor utsträckning använt den 10-gradiga skalan vid prövningar att lokalisera bostäder, industrier och andra exploateringsföretag på jordbruksmark. Lagstiftningen ställer krav på att lokaliseringsprövningarna grundar sig på underlag och planeringsunderlag som redovisar förutsättningarna på platsen. Kommunerna har därför behov av en metod som kan skapa den typen av underlag.

Jordbruksmark ur olika perspektiv

Jordbruksmark i förändring

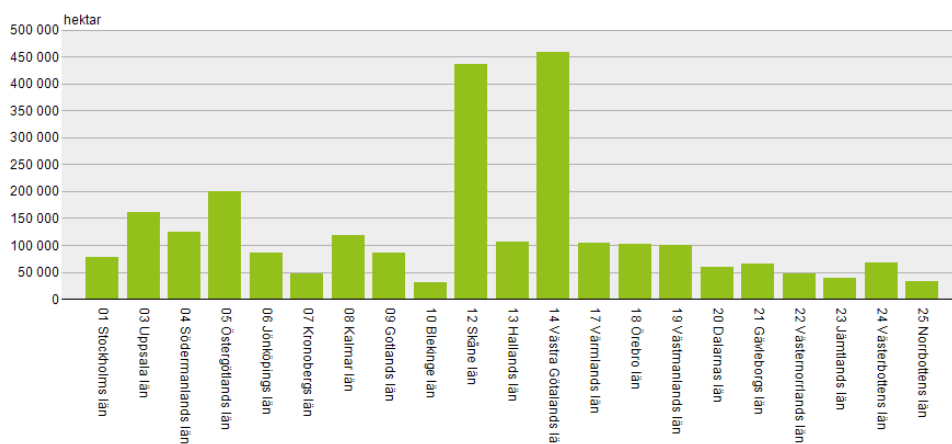
Jordbruksmark är åker eller betesmark som vi delvis skapat genom röjande, sänkande av sjöar, brukande och investeringar i markvård såsom dränering, mulluppsbyggnad med mera. Möjligheterna att odla upp/skapa ny jordbruksmark är idag begränsade i den meningen att den mest lämpliga jorden redan odlas och ytterligare omvandling till jordbruksmark står i konflikt med andra mål. Därför är det viktigt att hushålla med denna resurs precis som all hushållning av mark – den ska användas till det den är mest lämplig för. Lämpligheten kan öka med tiden eller avta beroende på olika aspekter. Det kan också innebära att den bästa markanvändningen inte är jordbruk på delar av det som odlas idag. Lämpligare markanvändning skulle exempelvis kunna vara stärkande av ekosystemtjänster.

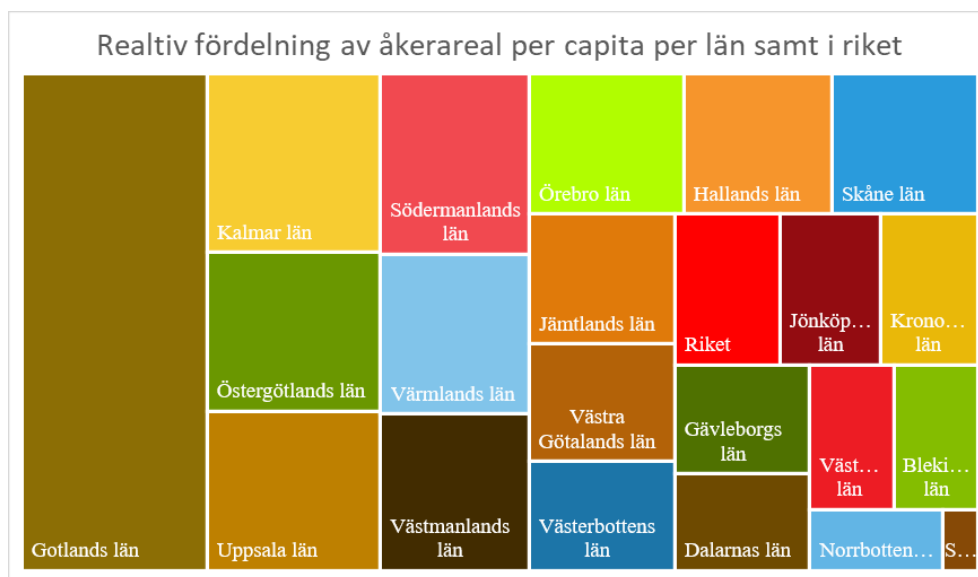
Jordbruksmarken idag

Jordbruksmarken är ojämnt fördelad över landet både vad gäller total omfattning och vad gäller andel av markresursen.

Åkerarealens användning

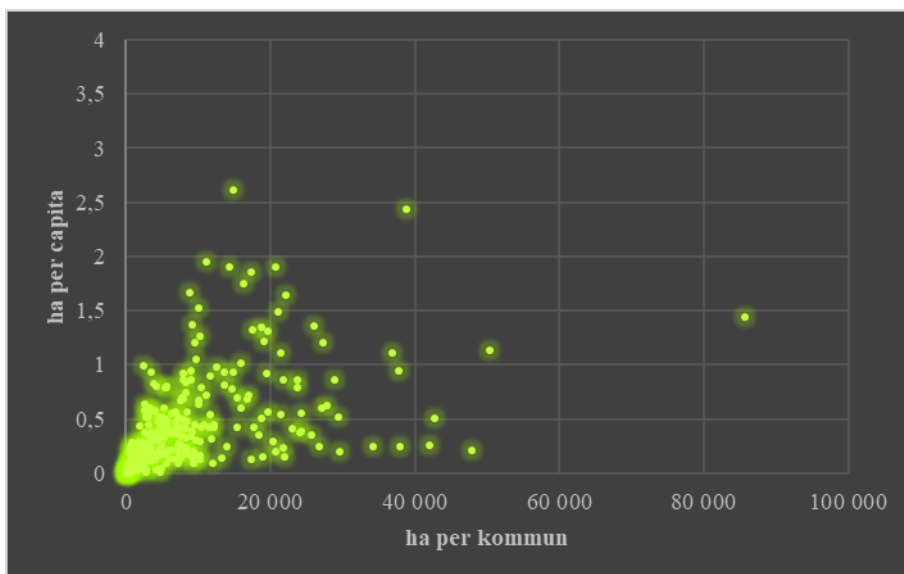

Den ojämna fördelningen av mark innebär att olika områden behöver göra avvägningar utifrån de lokala/regionala förutsättningarna. Dessutom finns stora skillnader i befolkning mellan länen. En fördelning av jordbruksmark per capita ser ut enligt följande:

Som genomsnitt i Sverige (Riket) finns det ca 0,25 hektar åkermark för varje invånare. På Gotland var den siffran ca 1,4 hektar för varje invånare medan det i Stockholm län finns ca 0,03 hektar för varje invånare.

Det skiljer sig också mellan kommunerna i Sverige. Figuren beskriver kommunerna där arealen åker är på x-axeln och areal åker per invånare på y-axeln.

Längst till höger syns Gotlands kommun. Kommunen med mest åker per person är Grästorps i Västra Götalands län. 136 av kommunerna ligger i området med max 1 ha per person och högst 20 000 ha åkermark totalt i kommunen.

Jordbruksmark och livsmedelproduktion

Utifrån ett livsmedelsproduktionsperspektiv finns det skäl att skilja på åkermark och naturbetesmark. Det stora samhällsliga värdet med naturbetesmarken är den biologiska mångfalden och landskapsperspektivet, även om det naturligtvis också finns en produktionsaspekt. När det gäller naturbetesmarker går inte dessa perspektiv alltid hand i hand – höga biologiska värden innebär inte alltid en högproduktiv mark men höga biologiska värden kräver en kontinuitet i skötsel och denna skötsel har oftast en koppling till livsmedelsproduktion.

Vallodling är odling av gräs på åkermark. Vallarna används till mjölk- och köttproduktion och är en mycket viktig del i svensk livsmedelsproduktion.

När det gäller åkermark är naturligtvis själva produktionsaspekten viktig. Jordar som varaktigt kan bidra med relativt höga skördar är i produktionshänseende viktigare än andra. Men det beror på vad som ska odlas och i vilket klimat. Med andra ord finns det skäl att bevara olika typer av åkermark för att kunna utveckla olika typer av produktion i ett förändrat klimat.

Jordbruksmark i kommunal planering

För att ha möjlighet att fatta kloka beslut, som bidrar till en hållbar livsmedelsproduktion och andra samhällsviktiga beslut, är det viktigt att kommunerna har kunskap om jordbrukets struktur och förutsättningar i kommunen. Detta är en viktig grund för planarbetet och det är avgörande att dessa aspekter kommer in tidigt i det strategiska planarbetet såväl som i kommunens övriga

strategiska arbete med koppling till jordbruksmark. Skälen till att undvika exploatering är många och det är få samhällsutmaningar som bäst löses genom en ogenomtänkt exploatering av jordbruksmark.

Exploatering av jordbruksmark

Exploatering kallas den process där man på jordbruksmark anlägger hus, vägar, järnvägar eller annan typ av byggnation. Processen innebär ofta att matjorden tas bort eller schaktas ihop och följs sedan ofta av hårdgörning i form av till exempel asfalt, betong eller grus.

När jordbruksmarken exploateras och hårdgörs för bostadsbebyggelse eller infrastruktur kan den i princip inte återtas till livsmedelsproduktion. Det praktiska förfarandet och kostnaderna omöjliggör att jorden åter odlas upp. Exploatering av jordbruksmark genom hårdgörning skiljer sig på så sätt från annan ändrad markanvändning- Det är en irreversibel process som tar mark ur livsmedelsproduktion för alltid.

Miljöbalken och Plan- och bygglagen (PBL)

Historik

Naturresurslagen (hushållning med mark och vatten) infördes 1987, samtidigt som plan- och bygglagen. Lagen ändrade på förhållandena mellan stat och kommun. Kommunen fick ansvar för markanvändningsplaneringen och staten fick i uppdrag via länsstyrelserna att ha tillsyn över den kommunala planeringen, tillhandahålla statliga planeringsunderlag samt ge råd, stöd och vägledning till kommunen före och under deras översiktsplaneprocess. Bestämmelserna i naturresurslagen flyttades till miljöbalken när den infördes 1999.

Hushållning med mark och vatten

Syftet med *hushållning med mark och vatten*, enligt 3 och 4 kap miljöbalken är att bidra till en markanvändning som långsiktigt ger vad samhället behöver. Det innebär att dagens behov måste beakta behoven hos framtida generationer. Reglerna började utvecklas under 1970-talet och är med andra ord en tidig beskrivning av hållbar utveckling. Hushållning med mark- och vattenområden bygger på hänsynskrav, som aktiveras när områdets användning ska ändras.

Hänsynskraven ska leda till att marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt används på så sätt att hushållning från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt främjas. Vad som är lämplig markanvändning ska bedömas utifrån områdets egenskaper och samhällets behov. Landets mark- och vattenområden behöver nyttjas så ändamålsenligt som möjligt över tiden och med hänsyn till olika användningssätt, med avvägning mellan värdet av att bevara områden för framtiden och att ta dem i anspråk nu.

Det handlar alltså om samhällets långsiktiga behov av områden med vissa egenskaper som uttrycks som *allmänna intressen*. Allmänna intressen är samhällets gemensamma intressen som ska beaktas och tillgodoses i all planläggning. Mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en långsiktigt god hushållning. Enskilda intressen bör inte få hindra en utveckling som bedöms vara betydelsefull. De allmänna intressen som valts ut i plan- och bygglagen har väsentlig betydelse för att trygga hållbar användning av naturresurserna, bevara god natur- och kulturmiljö samt främja ändamålsenligt samhällsbyggande. Det gäller t.ex. brukningsvärd jordbruksmark, skogsmark av betydelse för skogsnäringen, områden av betydelse för rennäring, yrkesfiske eller vattenbruk, för utvinning av ämnen eller material, för infrastruktur samt för totalförsvaret. Andra exempel – som brukar kallas bevarandebestämmelser – är oexploaterade områden, ekologiskt särskilt känsliga områden och områden av betydelse för natur- eller kulturmiljö. Ofta är denna typ av områden också av intresse för friluftsliv eller turism. Plan- och bygglagen är en exploateringslag och innehåller verktyg för att pröva allmänna intressen och allmänna intressen mot enskilda intressen.

3 och 4 kap Miljöbalken

Numera ligger hushållningsbestämmelserna i Miljöbalkens 3 och 4 kap. De överfördes dit när Miljöbalken infördes. Enligt 3 kap §1 är god hushållning:

Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Vidare anger miljöbalken 3 kap §2:

Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär

Staten har pekat ut särskilda markanvändningsintressen som är av nationell betydelse bl a jord- och skogsbruk, miljöbalken 3 kapitel §4:

Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Jordbruksmark är därmed ett allmänt intresse som särskilt behöver hanteras vid prövningar av bygglov, förhandsbesked och detaljplaner. Vägledningen till HUR

kommunen ska hantera jordbruksmarken kommer från kommunens kommunövergripande översiktsplan. Översiktsplanen ska grunda sig på aktuella och relevanta underlag och planeringsunderlag.

Plan- och bygglagen, 2 kap §2 kopplar till 3 och 4 kap Miljöbalken:

Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företråde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas.

Hushållning med mark och vatten

Systemet, hushållning med mark och vatten, består av tre delar, som alla behöver ha god kvalitet för att besluten ska stödja hållbar utveckling.

1. Hushållningsreglerna ska dels identifiera prioriterade intressen, dels ge en beslutsmodell för långsiktigt hänsynstagande. Boverket och länsstyrelserna har uppsikt och ska utvärdera om systemets funktion är god och leder till god hushållning.
2. Kunskapsutveckling ska ske på nationell, regional och lokal nivå, med översiktsplanen som samlade kunskapskälla där länsstyrelsen är statens samlade företrädare.
3. Miljökonsekvensbeskrivningar ska konkretisera långsiktig och kumulativ inverkan på markanvändningsintressena.

Översiktsplanen har fått den centrala uppgiften att konkretisera och synliggöra inte bara kommunala utan även statliga anspråk i markanvändningen. Översiktsplanens uppgift är att ge en samlad information om hur kommunfullmäktige anser att bestämmelserna om allmänna intressen ska tillgodoses i kommunen. Det innebär att avvägningar måste göras mellan intressen. Kommunen avgör utifrån sina förutsättningar och behov vilka allmänna intressen som är relevanta för kommunens fysiska planering.

Länsstyrelserna ska under granskningskedet av en översiktsplan avge ett *granskningsyttrande*. I granskningsyttrandet ska länsstyrelsen, som statens företrädare, redovisa statens samlade bild över kommunens bedömning av hushållningsintressena. När länsstyrelsen godtar översiktsplanens slutsatser ger det "tolkningsföretråde" för framtida prövningar. Om länsstyrelsen inte delar kommunens bedömningar är det viktigt att granskningsyttrandet innehåller analyser och redovisar skälen till statens avvikande bedömning.

I propositionen till livsmedsstrategin (prop 2016/2017:104) konstaterar regeringen att det behövs ökat kunskap jordbruksmarken och jordbruksproduktionen vid planläggning. Förarbetena till Naturresurslagen är tydliga med att det finns ett aktivt utredningsansvar hos staten, både regionalt och centralt.

Kunskapssammanställningar från sektorsmyndigheterna ska ge underlag för länsstyrelsernas olika initiativ för de statliga hushållningsintressena t ex regionala underlag avseende jordbruksmarken i länet. Utan nationella stöd är det svårare för länsstyrelsen att ta initiativ och hålla fast vid dem genom processernas gång.

Länsstyrelserna har uppdraget att ställa samman och hålla statliga underlag tillgängliga, enligt 3 kap §12 MB och 3 kap § 10 PBL. Idag har staten ett gemensamt verktyg *Planeringskatalogen* som tillhandahåller samtliga relevant statliga underlag till kommuner och andra aktörer som tar arbetar med fysisk planering enligt plan- och bygglagen och prövningar som berör 3 och 4 kap miljöbalken.

Översiktsplanens syfte, enligt 3 kap §2 PBL, är att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen för den fysiska miljön. Planen ska även ge vägledning för beslut om:

1. hur mark- och vattenområden ska användas, och
2. hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras

Kommunen får reglera mark- och vattenområdets användning, bebyggelse och byggnadsverk med detaljplaner eller områdesbestämmelser. Vid prövning av ett mark- och vattenområdes lämplighet för bebyggelse ska detaljplanen vägledas av översiktsplanen. Prövning kan även, utifrån särskilda kriterier, ske genom förhandsbesked eller bygglov.

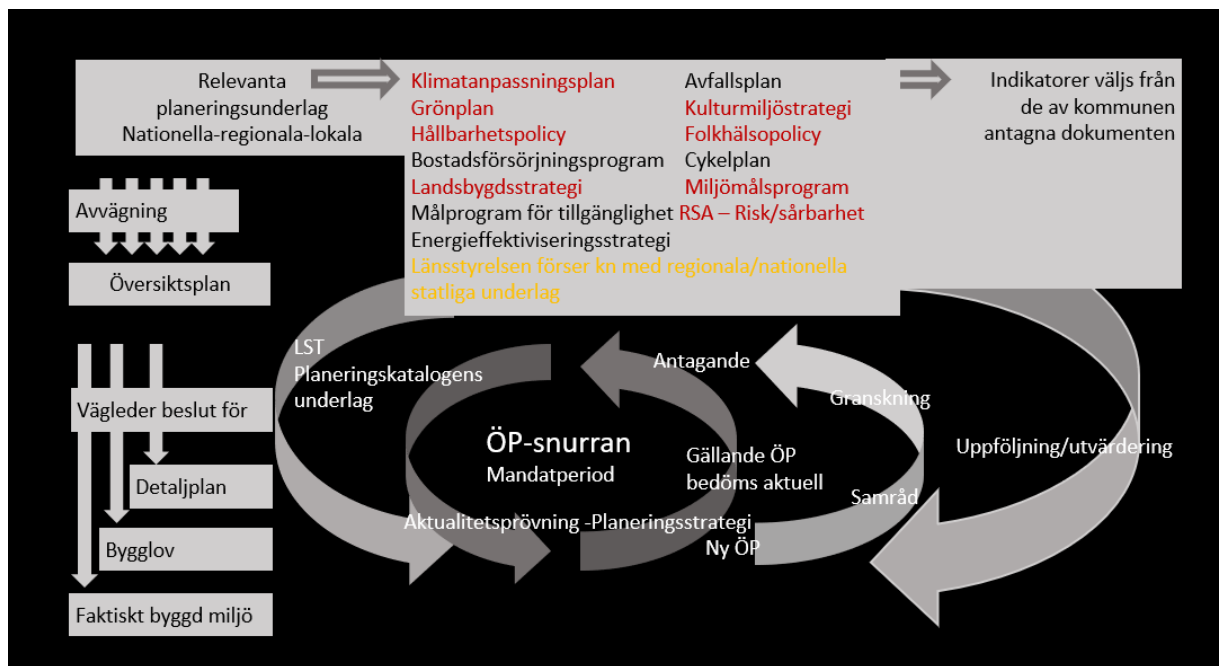

BILD: Översiktsplaneprocessen

Vägledande domar från mark- och miljööverdomstolen

Under senare år har ett antal vägledande domar som behandlar exploatering av jordbruksmark kommit från mark- och miljööverdomstolen. Därmed har det etablerats en ganska tydlig praxis.

Brukningsvärd jordbruksmark

För att jordbruksmark ska klassas som brukningsvärd krävs att marken har brukats i närtid och att den ska ingå i ett sammanhängande jordbrukslandskap som brukats.

Det inte är markägaren som bestämmer om marken är brukningsvärd eller inte och mark som inte brukas på grund av olönsamma förhållanden kan ändå vara brukningsvärd med hänsyn till framtida behov.

Via domarna i mark- och miljööverdomstolen vet vi att brukningsvärd jordbruksmark är mark som brukats i närtid. Vår tolkning är att det är mycket stor andel av åkermarken som då är brukningsvärd.

Lantbrukare kan söka om olika stöd hos Jordbruksverket för sin produktion. Det är främst det som kallas gårdsstöd som ger en inkomst för själva marken. Enligt regelverket gäller att:

- Du kan bara söka gårdsstöd för jordbruksmark som du brukar och sköter. Som jordbruksmark räknas åkermark, betesmark och slätteräng.
- Du kan inte få gårdsstöd för mark som du använder för annat än jordbruksverksamhet. Med jordbruksverksamhet menar vi uppfödning av djur, odling av jordbruksprodukter eller verksamhet för att behålla marken som jordbruksmark.

Jordbruksverket anser att den mark som man sökt och fått gårdsstöd för ska brukas och den bör därmed vara brukningsvärd.

Men även mark som inte sökts gårdsstöd för kan vara brukningsvärd- om den brukats i närtid.

Sammantaget i enskilda fall som handlar om huruvida ett markområde är att betraktas som brukningsvärd eller inte finns det avgöranden som innebär att man endast behöver veta om marken brukats eller inte och detta går i ett första steg att kontrollera genom att se om det sökt gårdsstöd för den.

Väsentligt samhällsintresse

Mark- och miljööverdomstolen har varit tydlig med att uppförande av enskilda enbostadshus inte anses vara av *väsentligt samhällsintresse*. Det leder till att det i framtiden kan bli svårt att uppföra enstaka villor på jordbruksmark.

När prövningen av exploateringsföretag sker via detaljplaner är kommunen skyldig att i ett underlag till ärendet redovisa att det finns ett samhällsintresse av projektet, redovisa att det saknas annan mark att bygga samt redovisa vilka alternativa lokaliseringar som finns för ändamålet. Den typen av underlag/utredning torde kunna göras inom ramen för översiktsplanarbetet eller om den inte ger tillräcklig vägledning genom en miljökonsekvensbeskrivning tillhörande detaljplanen.

Kommunalt planeringsunderlag avseende jordbruksmark

Länsstyrelsen har i uppdrag att ta fram regionala planeringsunderlag som ska vägleda kommunerna i deras arbete. Dock är det inte möjligt att ta fram ett samlat regionalt underlag för jordbruksmark eftersom fysisk planering är rumslig planering och prövningarna är platsspecifika och kontextberoende. Statliga planeringsunderlag för fysisk planering behöver, för att vara vägledande, ha ett landskapsperspektiv och ett platssammanhang förutom att de beskriver sakfrågor. Jordbruksmarksfrågan inrymmer i sig motstående intressen – vilken markanvändning som är lämpligast på en plats utifrån den platsens förutsättningar. Det leder till att staten enbart kan vägleda kring HUR kommunen ska hantera frågorna eftersom det är enbart på kommunal nivå som frågorna kan hanteras utifrån kommunens ansvar för fysisk planering – översiktsplanen. Det är i kommunen där det politiska sammanhanget finns för frågan samt att det är kommunen som avgör vilka allmänna intressen som är berörda och på vilket sätt de berörs. Det är kommunen som ska ge vägledning för efterföljande prövningar.

Kommunen behöver därför ett kommunalt planeringsunderlag avseende jordbruksmark för att kunna göra bedömningar och avvägningar i enlighet med lagstiftningens intentioner. För att planeringsunderlaget ska bli heltäckande och vara jämförbart över tid behöver kommunerna arbeta strukturerat och ta med många aspekter av jordbruksmarken.

Flera faktorer rörande jordbruksmarken ska redovisas för att skapa en helhetsbild över jordbruksmarkens status på den berörda platsen när det gäller prövning av bygglov, förhandsbesked eller detaljplan och kommunövergripande när det gäller översiktsplan.

Nedan pekas olika faktorer och data ut som kommunen bör använda i sitt planeringsunderlag som sedan ska användas i översiktsplaneprocessen eller vid prövning av exploateringsföretag på specifika platser.

För att möjliggöra att beakta det allmänna intresset jordbruksmark från översiktsplan till bygglov behöver kommunen före översiktsplaneprocessen ta fram ett kommunalt planeringsunderlag avseende jordbruksmark. Därefter avvägs jordbruksmarken i översiktsplaneprocessen mot övriga allmänna intressen, t ex exploateringsintressen för bostäder och verksamheter. De olika konsekvenser som uppstår i intresseavvägningen mellan allmänna intressen synliggörs i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning och konsekvensbeskrivning. Utifrån detta kan kommunen föreslå och ange markanvändningen för geografiska områden samt ge vägledning kring vilka allmänna intressen som ska beaktas på respektive plats.

Följande lista på faktorer bör kommunerna använda för att underlätta arbetet med att ta fram kommunala planeringsunderlag.

Följande faktorer bör ingå i planeringsunderlaget:

Åkermark och betesmark

Data från blockdatabasen.

Blockdatabasen är en vektorbaserad databas som innehåller uppgifter om områden som är jordbruksmark enligt EU:s definitioner. Uppgifterna i databasen ligger till grund för ansökningarna om jordbrukarstöd. Jordbruksverket ansvarar för ajourhållning av databasen. Ett block är ett avgränsat område med jordbruksmark antingen innehållande åkermark eller betesmark. Blockdatabasen ger en uppskattning över den totala mängden jordbruksmark i dagsläget.

Ängs- och betesmarksinventeringen

I databasen TUVÅ kan du se resultatet av ängs- och betesmarksinventeringen. Man kan se var markerna finns och vilka speciella naturvärden och kulturlämningar som finns där. TUVÅ-databasen innehåller resultatet från ängs- och betesmarksinventeringen som har pågått sedan 2002 och omfattar knappt 335 000 hektar ängs- och betesmarker. I databasen kan du söka på arter, marktyper, kulturlämningar och mycket mer. Du kan också söka direkt i kartan för att se var det finns ängar och betesmarker i din närmiljö.

Exploatering av jordbruksmark

Data från Jordbruksverkets rapporter om exploatering av jordbruksmark

Jordbruksverket har sedan 1998 data på hur mycket jordbruksmark som exploateras i varje kommun årsvis. Data är samlat i flera olika rapporter och ger tillsammans en bild över utvecklingen i en kommun de senaste 20 åren.

Historik över jordbruksmarken

Data från Jordbruksverkets statistikdatabas

I jordbruksverkets statistikdatabas finns historisk statistik. Innehållet varierar mellan olika län och kommuner men ger en bra bild över hur storleken på åker, bete och djurproduktion skiftat under en längre tidsperiod.

Jordart

Data från digitala jordartskartan

Den digitala jordartskartan finns hos SGU. Genom digitala jordartskartan får man en bild över hur jordarten varierar i ett område. Jordbruksverket har också tagit fram kartor med information om svensk åkermark. Dessa finns på jordbruksverkets webbplats.

Avkastning

Jordbruksverkets statistikdatabas, normskördar för skördeområden

Skördeområden är det minsta område som statistik över skördar finns dokumenterat och visar jordarna produktionskapacitet. Med normskörden för en gröda inom ett område menas den hektarskörd man normalt kan räkna med i området. För att få en bra helhetsbild bör flera olika grödor studeras.

Dräneringsförhållanden

Digitala markavvattningsföretag, via länsstyrelsen

De olika länsstyrelserna har kommit olika långt när det gäller att digitalisera information om markavvattningsföretag. I vattenarkiven finns information och gamla kartor. Informationen kan användas för att se hur dräneringsförhållanden ser ut. Ett markavvattningsföretag har också juridisk status vilket gör informationen viktigt vid planläggning.

Grön infrastruktur

Regional handlingsplan för grön infrastruktur

För varje län har det tagits fram en regional plan för grön infrastruktur. Dessa innehåller nulägesbeskrivningar med kunskapsunderlag över till exempel

naturtyper och värden för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
Informationen ger en bra helhetsbild över de värden som finns i ett område.

Slutsats

För att kunna göra avvägningar enligt miljöbalken behöver kommunerna ta fram ett planeringsunderlag för jordbruksmarken. Ovan listas faktorer som ett sådant underlag bör beakta.